

Gmina Kosów Lacki

Położenie i ogólna charakterystyka

Gmina Kosów Lacki położona jest we wschodniej części woj. mazowieckiego, w odległości ok. 100 km do Warszawy. Dostępność komunikacyjną tworzą dwie główne drogi wojewódzkie nr 627 z Siedlec do Ostrowi Mazowieckiej i nr 695 Kosów - Ceranów w kierunku Łomży orz liczna sieć dróg powiatowych i gminnych o łącznej długości ok. 185km.

Całkowita powierzchnia gminy wynosi 200,17 km² (co stawia ją w grupie jednej z większych w kraju) w tym ok. 12 km² stanowi miasto Kosów Lacki. Lasy zajmują ok. 28% powierzchni gminy. W jej skład wchodzi 32 miejscowości, w których mieszka ok. 6,7 tys. osób w tym ok. 2,2 tys. w mieście.

Północno - wchodnią część gminy zajmuje Nadbużański Park Krajobrazowy z rezerwatem przyrody "Bojarski Grąd", a cała gmina znajduje się w obszarze funkcjonalnym "Zielone Płuca Polski", co stwarza preferencje do ekologicznych metod gospodarowania, pozostających w harmonii z przyrodą.

Płynąca przez teren Parku rzeka Bug to jedna z ostatnich dużych rzek Europy, której koryto zachowało pierwotny meandrujący charakter. Dolina Bugu to zbyt mało doceniana przyrodnicza perła na mapie nie tylko Polski, ale i całej Europy.

Historia

Pierwsza źródłowa wzmianka o istnieniu wsi Kossowo pochodzi z 1202r. Nazwa miejscowości pochodzi od nazwy ptaka - kos. dodatek „Lacki” czyli polski, był wyróżnikiem od sąsiedniego Kosowa Ruskiego, leżącego po drugiej stronie przepływającej przez miejscowość rzeki Kosówki, zamieszkanego przez ludność ruską.

W okresie najazdu szwedzkiego Kosów doszczętnie spłonął. Drugi tak groźny pożar nawiedził Kosów w 1759r.

W drugiej połowie XIX w. miał miejsce napływ Żydów do Kosowa. Pod ich wpływem rozpoczął się handel i swój początek miało rzemiosło, szczególnie szewstwo, krawiectwo i kowalstwo. Poważny wpływ na ożywienie handlu w Kosowie i rozwinięcie rzemiosła miało oddanie w 1887r. linii kolejowej Siedlce- Małkinia. W okresie okupacji hitlerowskiej Kosów poniósł dotkliwe szkody. Wiele budynków, wśród których znalazł się i kościół, zostało poważnie uszkodzonych lub całkowicie zniszczonych. W 1942r. utworzone zostało getto dla licznej ludności żydowskiej z Kosowa i okolic, która została w nim wymordowana lub zginęła w pobliskim obozie zagłady - Treblinka.

Kosów jako miasto został wymieniony po raz pierwszy w 1723r. zaś w 1869r. ukazem carskim utracił prawa miejskie m.in. za czynny udział w powstaniu styczniowym.

1 stycznia 2000r., po 130 latach, Kosów odzyskał prawa miejskie. Fakt ten niewątpliwie przyczynia się do szybszego rozwoju gospodarczego tego starego, bo liczącego przeszło 800 lat grodu na ziemi podlaskiej, w obecnym województwie mazowieckim.

Herbem miasta i gminy był i jest „Ciołek”, jeden z najstarszych herbów nadawanych rycerzom w zamian za rycerstwo i zasługi dla Ojczyzny.

Najbardziej znaczącą miejscowością na terenie gminy jest miasto Kosów Lacki. Miejski układ przestrzenny Kosowa widoczny jest do dziś. Rozplanowanie dawnego miasta opiera się o rzadko spotykany kształt rynku, utworzonego przez znaczne rozszerzenie drogi. Pierzeje rynkowe, zabudowane dwukondygnacyjnymi kamienicami oraz rozplanowanie ulic- jeszcze dzisiaj dają świadectwo dobrze wykształconego układu urbanistycznego.

Dominantą tego układu jest neogotycki kościół parafialny z 1907r. wg projektu Józefa Piusa Dziekońskiego zaliczany do najokazalszych budowli sakralnych w okolicy.

To właśnie na plebanii w Kosowie Lackim odkryto w 1964r. obraz słynnego hiszpańskiego malarza El Greco, z XVI w. pt. "Ekstaza Świętego Franciszka". To jedna z największych i najwspanialszych dzieł światowego malarstwa.

Gmina Kosów Lacki wyróżnia się również na skalę europejską - istnieniem na jej terenie byłego obozu zagłady w Treblince, założonego przez hitlerowców w czasie II wojny światowej.

Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą bazą dydaktyczną. Funkcjonują tu: przedszkole, dwie szkoły podstawowe wraz z filią, gimnazjum oraz liceum ogólnokształcące z kompleksem sportowym.

Działalność kulturalną i sportową prowadzą: Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury, Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna oraz Miejsko - Gminny Klub Sportowy „Kosovia”.

W gminie prężnie działają: „Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Kosowskiej”, „Kosowski Klub Seniora” i „Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Gminy Kosów Lacki.”

Na terenie gminy istnieją doskonałe warunki do uprawiania różnych dziedzin sportu, czemu służy bogata infrastruktura. Do dyspozycji mieszkańców pozostaje: pełnowymiarowa hala sportowa, wielofunkcyjne boiska ze sztuczną nawierzchnią, bieżnią i trybunami przy ul. Armii Krajowej 6 - których budowę dofinansowało Ministerstwo Sportu i Turystyki w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, a także stadion sportowy i kort tenisowy przy ul. Kościelnej 22, w Kosowie Lackim.

